

Zuster Kapel, Aids Stichting Nederlandse Antillen Het taboe doorbreken

Op de Studie- en Beroepenmarkt, drommen Curaçaose jongeren jaar na jaar samen voor de stand van de Aids Stichting Nederlandse Antillen. Ze komen voor informatie over veilig vrijen, demonstraties van het gebruik van voorbehoedsmiddelen, maar toch zeker ook om zuster Monica Kapel in eigen persoon te ontmoeten.

Zuster Kapel geeft al meer dan tien jaar voorlichting over veilig vrijen en aids op de Studie- en Beroepenmarkt. Maar ze weet ook hoe het is om in een Nederlandse stad te studeren en weer terug te komen op Curaçao. Hoewel ze inmiddels 77 is, oogt zuster Kapel nog steeds zo vitaal als op haar 17de, toen ze besloot om de gezondheidszorg in te gaan.

- Wist u altijd al dat u verpleegster wilde worden?

„Toen ik elf jaar was stierf mijn moeder met een baby in haar buik. Ik begreep het niet, maar de doktoren zeiden toen helemaal niets, ze legden niets uit. Ik heb dus ook altijd gezegd dat ik de mensen slimmer wilde maken. Want ze noemen hier niets bij de naam. Alles is 'kos'.

Ik wilde eigenlijk arts worden, maar dat kon mijn vader zich niet veroorloven, aangezien er heel wat kindermonden te voeden waren. Je weet vroeger was er geen radio of televisie, dus er was maar een sociale bezigheid...”

Toen Kapel haar zieke oma moest verplegen, kwam er een dokter aan huis die vroeg of ze doktersassistente wilde worden. „Ik zei tegen de dokter dat ik helemaal niets van verpleging wist, maar hij zei dat hij me alles zou leren. Ik ben zeven jaar doktersassistente geweest voor bijna heel Bandabou; 9000 mensen met één dokter, één vroedvrouw en één doktersassistente. Die doktersassistente was ik.”

Na die zeven jaar, in 1954, vroeg een arts van het Rode Kruis aan Kapel of ze interesse had om in Nederland te gaan studeren. Kapel vroeg toestemming aan haar

vader, maar stelde ook de voorwaarde dat ze niet bij de nonnen in Breda wilde gaan wonen. Ze wilde naar een grote stad als Rotterdam. „Ik woonde al in de kunuku hier, dus ik wilde niet naar de kunuku daar. Ik wilde wel iets meemaken.”

Haar vader ging akkoord en Kapel ging aan het werk in het ziekenhuis dat nu bekend staat als het Dijkzigt. „Ik was de eerste zwarte vrouw en ik had een grote afro. De eerste dag dat ik aan tafel ging zitten om te eten, draaiden alle zusters en artsen zich om en keken naar mij. Ik zei tegen hen dat ze rustig konden gaan eten omdat ik ook gewoon met mes en vork at. Sinds die tijd lag er voor mij een rode loper. Ik heb een hele leuke tijd gehad. Ik heb mijn opleiding verpleegkundige gedaan, de kraamoplei-

ding en een opleiding voor doktersassistente.”

- Bent u na uw opleiding in Nederland gebleven?

„Na mijn studie ben ik teruggekomen naar mijn vader en hier gewerkt, maar niet voor lang. Een jaartje. Ik heb mijn man leren kennen toen ik in Nederland studeerde en ik wilde met hem trouwen. Mijn man was protestants en ik was katholiek dus we zijn met de handschoen getrouwd. Weet je wat dat is? Ik ben eerst hier getrouwd met mijn vader als getuige en na een jaar ben ik naar Nederland gegaan om met mijn man voor de kerk te trouwen. Dus ik was al een jaar mevrouw Kapel, maar ik was nog niet bij mijn man geweest. In Nederland heb ik eerst gewerkt in het Sint Franciscus Ziekenhuis in

Rotterdam en daarna was ik hoofdzuster van een reumatologische kliniek tot ik in 1977 terugkwam op Curaçao.”

- Raakte u toen meteen betrokken bij Aids?

„Nee, want Aids bestond toen nog niet. Aids bestaat pas twintig jaar. Ik kwam in contact met Aids toen ik hoofd was van de poli van het Sint Elisabeth Hospitaal. Dr. Kibelaar was hoofd van de GGD en die schreef me een brief om me te vragen of ik een les wilde volgen over een vreselijke ziekte die je kon krijgen door seks. Aids had toen nog geen naam. Ik weet nog dat de directeur van het Sehos vroeg waarom ik die les wilde volgen, aangezien ik daar als hoofd van de poli niets mee te maken had, maar ik heb het toch

gedaan. Later was ik op vakantie in Suriname en daar hoorde ik een dokter praten over aids op de televisie. Ik heb gevraagd of ik in contact kon komen met die dokter en die heeft me later naar zijn kliniek gebracht. Toen dacht ik meteen: 'Zo'n kliniek wil ik ook op Curaçao.'”

Kapel kreeg aanvankelijk weinig medewerking, omdat men niet kon geloven dat het arme Suriname iets kon leren aan Curaçao, maar uiteindelijk ging ze met dr. Cai Winkel naar Suriname. Het bezoek resulteerde in de oprichting van de Aids Stichting Nederlandse Antillen. „Ik wil de mensen iets leren en helpen. Deze tijd is een moeilijke tijd. Vroeger kon je syfilis krijgen of een druiper, maar dat is te genezen. Aids is niet te genezen, dat heb je voor altijd. Dus je moet zorgen dat je het niet krijgt. Ik hou van mensen informeren, dat houdt me op de been.”

- Hoe raakte u betrokken bij de Studie- en Beroepenmarkt?

„Daisy Casimiri vroeg me of ik voorlichting wilde geven en ik heb meteen ja gezegd. Want ik gaf ook informatie op scholen. Het was in die tijd helemaal niet normaal om condooms uit te delen en erover te praten. En ik kwam met de gekste dingen. Alle soorten condooms, maar ook bijvoorbeeld beflapjes en broekjes waaraan een condoom zat. Ik wil het taboe doorbreken. Maar ik heb ook altijd informatie bij me: folders, flyers, boeken, alles.” Lachend laat Kapel alvast zien welke aanwinst ze voor de komende Studie en Beroepenmarkt heeft. Maar het moet wel nog een verassing blijven. „Deze voorlichting sluit perfect aan bij de voorlichting over studies en beroepen. Als de kinderen straks in Amsterdam of Rotterdam komen, dan zijn ze in een hele andere wereld waar ze op voorbereid moeten zijn. De seksuele voorlichting is onderdeel van de voorlichting over wonen en studeren. In Nederland maar ook op Curaçao.”